

Ustavna tužba je učinkovit pravni lijek za pritužbe na neučinkovitu istragu u Hrvatskoj

U odluci donesenoj u predmetu [Kušić protiv Hrvatske](#) (zahtjev broj 71667/17), Europski sud za ljudska prava je zahtjev jednoglasno proglasio nedopuštenim. Ova odluka je konačna.

U svom zahtjevu Europskom sudu obitelj Kušić je navela kako istraga smrti članova njihove obitelji nije bila učinkovita te kako ustavna tužba, domaći pravni lijek kojeg je istaknula Vlada, nije bila učinkovita obzirom da ju je Ustavni sud redovito odbijao kao neosnovanu.

Sud je, međutim, utvrdio kako je Ustavni sud, nakon mnogo godina nerazmatranja takvih pritužbi, promijenio i utvrdio svoju praksu te je u svojim najnovijim odlukama donesenim tijekom 2019. godine ispitao učinkovitost istraga uzimajući u obzir praksu Europske konvencije kao osnovu za svoju ocjenu. Ustavni sud je stoga sada učinkovit pravni lijek za pritužbe na neučinkovitu istragu pod člankom 2. (pravo na život) i člankom 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije.

Podnositelji su stoga dužni podnijeti ustavnu tužbu u Hrvatskoj prije podnošenja zahtjeva Europskom sudu.

Osnovne činjenice

Podnositelji, Zdravka Kušić, Bojan Kušić i Martina Kušić, su srpski državljani rođeni 1958., 1987., i 1990. godine, koji žive u Kragujevcu u Srbiji.

Dana 6. veljače 1992., pored ceste kod Petrovog Polja u Hrvatskoj pronađena su mrtva tijela srodnika podnositelja, N.K. i P.K.

Policija je pozvala istražnog suca i zamjenika javnog tužitelja te je obavljen očevid. Nakon što je pregledom tijela ustanovljeno da su N.K. i P.K. umrli uslijed prostrijelih rana glave i trupa, policija je Okružnom javnom tužiteljstvu u Sisku podnijela kaznenu prijavu protiv nepoznatog počinitelja zbog ubojstva.

Uslijedila je istraga te je policija prvotno obavila brojne obavijesne razgovore, poglavito s dva muškarca koja su stanovala kod obitelji Kušić te susjedima koji su iskazali kako su N.K. i P.K. odveli muškarci u maskirnim uniformama. Ubojstva su klasificirana kao ratni zločin 2006. godine, a daljnji obavijesni razgovori obavljeni su krajem 2008. i početkom 2009. godine, te od 2016. do 2018. godine.

Istraga je prenesena na osiječka tijela 2010. godine, a nedavno, u ožujku 2019. godine, prenesena je na zagrebačka tijela te je trenutno još uvijek u tijeku.

Pritužbe, postupak i sastav Suda

Zahtjev je Europskom sudu za ljudska prava podnesen 29. rujna 2017. godine.

Oslanjajući se prvenstveno na članak 2. (pravo na život), podnositelji su se žalili da je istraga ubojstva njihovih srodnika bila neučinkovita te da nisu imali na raspolaganju učinkovit domaći pravni lijek za svoju pritužbu.

Odluku je donijelo vijeće od sedam sudaca u sastavu:

Krzysztof **Wojtyczek** (Poljska), *predsjednik*,
Ksenija **Turković** (Hrvatska),
Armen **Harutyunyan** (Armenija),
Pere **Pastor Vilanova** (Andora),
Pauliine **Koskelo** (Finska),
Jovan **Ilievski** (Sjeverna Makedonija),
Raffaele **Sabato** (Italija),

te Abel **Campos**, *tajnik Odjela*.

Odluka Suda

Sud je prvenstveno naglasio da su državna tijela dužna provesti učinkovitu istragu po službenoj dužnosti čim saznaju da je neka osoba umrla u sumnjivim okolnostima. Ne smiju čekati da članovi obitelji podnesu službenu prijavu, niti se obitelj žrtve može smatrati odgovornom za tijek bilo kakvih istražnih postupaka.

U slučaju podnositelja, policija je podnijela kaznenu prijavu ubrzo nakon saznanja za ubojstva te je uslijedila istraga. Podnositelji su, međutim, smatrali da istraga nije bila učinkovita.

Glavno pitanje koje je Sud trebao razriješiti jest je li ustavna tužba učinkovit domaći pravni lijek za pritužbe koje se tiču neučinkovitih istraga, kako je argumentirala Vlada, i jesu li podnositelji bili dužni podnijeti takvu tužbu prije podnošenja zahtjeva Sudu.

Podnositelji su tvrdili kako je Ustavni sud redovito odbijao takve tužbe kao neosnovane, ističući pet odluka donesenih između 2012. i 2016. godine povodom ustavnih tužbi podnesenih protiv presuda parničnih sudova kojima su odbijene tužbe protiv države radi naknade štete zbog nasilnih smrti.

Sud je, međutim, primijetio kako su predmetne odluke bile donesene u prijelaznom razdoblju tijekom kojeg je Ustavni sud još usklađivao svoju praksu o dopuštenosti pritužbi na neučinkovite istrage pod člancima 2. i 3. Europske konvencije. Naime, praksa Ustavnog suda počela se razvijati odlukom iz studenog 2014. godine koja se ticala navodnog zlostavljanja. Tom odlukom, koja se referirala na kriterije učinkovite istrage uspostavljene praksom Suda u Strasbourgu, utvrđena je povreda postupovnog aspekta članka 3. Konvencije, dodijeljena je naknada štete podnositelju te je naloženo istražnim tijelima da provedu učinkovitu istragu. Najnovije odluke Ustavnog suda, donesene 2019. godine, ekstenzivno su primijenile kriterije uspostavljene praksom Suda u pogledu učinkovitosti istraga.

Dakle, nakon što Hrvatska mnogo godina nije ispitivala pritužbe na neučinkovitu istragu, te nakon što je protiv te države bilo podneseno nekoliko desetaka zahtjeva na tu temu, Ustavni sud sada pruža mogućnost strankama da ishode ispitivanje učinkovitosti istraga pod člancima 2. i 3. Konvencije, uzimajući praksu Suda kao osnovu za svoju ocjenu.

U tim okolnostima, i naglašavajući supsidijarni karakter svoje uloge, Sud je zaključio kako su podnositelji dužni podnijeti ustavnu tužbu; mogućnost koja im je još uvijek otvorena obzirom da je istraga smrti članova njihove obitelji još uvijek u tijeku, podrazumijevajući da se razdoblje tijekom kojeg je njihov postupak trajao pred Sudom ne bi trebao uzeti protiv njih.

Po završetku postupka pred Ustavnim sudom, ili ako taj postupak postane nerazumno dugotrajan, podnositelji imaju mogućnost podnijeti svoje pritužbe Sudu, ako se još uvijek budu smatrali žrtvama povreda Konvencije.

Sud je zaključio kako podnositelji nisu iscrpili domaće pravne lijekove, što znači da državi nisu dali priliku da ispravi navodnu povredu na nacionalnoj razini. Iz navedenih razloga Sud je odbacio zahtjev kao nedopušten.

Ova odluka dostupna je jedino na engleskom jeziku.

Ova objava je dokument kojeg je pripremilo Tajništvo i koji ne obvezuje Sud. Odluke, presude i daljnje informacije o Sudu mogu se pronaći na www.echr.coe.int. Za primanje objava Suda molimo prijavite se ovdje: www.echr.coe.int/RSS/en ili nas pratite na Twitteru [@ECHRpress](https://twitter.com/ECHRpress).

Press contacts

echrpress@echr.coe.int | tel: +33 3 90 21 42 08

Tracey Turner-Tretz (tel: + 33 3 88 41 35 30)

Denis Lambert (tel: + 33 3 90 21 41 09)

Inci Ertekin (tel: + 33 3 90 21 55 30)

Patrick Lannin (tel: + 33 3 90 21 44 18)